

VZB54 Základy psychopatologie

Zadání seminární práce

Studenti se rozdělí do menších skupinek (dvojice až trojice) v závislosti na počtu studentů v semináři. Každá skupinka zvolí po dohodě s ostatními a s vyučujícím jedno z témat uvedených níže. Zvolené téma zpracuje písemně a následně je představí ostatním studentům v semináři.

Písemná práce

Každá skupinka zpracuje **písemně doporučení pro práci s žáky a rodiči s psychickými obtížemi podle zvoleného tématu**. Písemná podoba bude obsahovat:

- titulní list (jména a příjmení autorů, předmět, semestr, název tématu),
- stručné vymezení psychické poruchy podle zadaného tématu,
- doporučení pro práci s žáky/rodiči (stěžejní část celé práce),
- seznam použitých zdrojů,
- podle potřeby přílohy (obrázky, předlohy materiálů atd.).

V práci bude kladen důraz na práci učitele s žákem s danou poruchou. Velmi stručně shrňte základní teoretické poznatky o dané poruše, není však cílem kompletně vymežit danou oblast. Můžete např. stručně upozornit na klíčové charakteristiky poruchy, ze kterých pak doporučení logicky vyplývají. Při zpracování doporučení se prosím zaměřte na následující oblasti (v závislosti na tématu):

- Práce učitele s dítětem
 - Komunikace
 - Kontraindikace – čemu se vyvarovat
 - Indikace – co podporovat
- Postupy uplatňované učiteli
- Postupy/přístupy uplatňované rodiči
- Práce s vrstevnickou skupinou
Vrstevnická skupina – rizika a přínosy

Ve formátu DOC nebo PDF odevzdejte úkol prostřednictvím Odevzdáárny v ISu do termínu uvedeném ve výuce a zobrazeném v Odevzdáárně v ISu.

Tato písemná podoba je určena především pro Vaše vzájemné sdílení. Tím si společně vytvoříte soubor praktických doporučení pro práci s žáky s psychickými specifiky. Snažte se tedy nesplnit úkol pouze formálně, ale poskytnout svým kolegům v ročníku kvalitní materiál, který jim práci s těmito žáky může usnadnit.

Prezentace v semináři

Dále skupinka připraví **praktické představení tématu ostatním studujícím v semináři**. Formu zvolí podle vlastního uvážení, důraz však bude kladen na praktickou rovinu. Můžete využít např. diskusi, praktické zkoušení metody či přístupu, společné hledání vhodných či nevhodných přístupů apod. Kreativitě se meze nekladou. Pokuste se co nejvíce vtáhnout do aktivity zbytek seminární skupiny. Případné teoretické uvedení do problematiky (podle uvážení autorů) omezte na nezbytně nutnou míru, která pomůže k pochopení Vaší aktivity.

Vystoupení v semináři připravte na **přibližně 15 minut**.

Témata:

Konkrétní téma bude zadáno na začátku výuky.

1. Problematika integrace a inkluze dětí s psychickými poruchami do základního vzdělávání.
2. Možnosti spolupráce učitele a asistenta pedagoga/dítěte
3. Komunikace s rodiči dítěte s postižením/onemocněním
4. Poruchy pozornosti a aktivity (ADD, ADHD)
5. Specifické poruchy učení a chování: dyslexie a dysgrafie
6. Ostatní specifické poruchy učení a chování
7. Poruchy chování (lhaní, krádeže, záškoláctví, agresivita)
8. Fobické poruchy a školní fobie
9. Obsedantně kompulzivní porucha
10. Afektivní poruchy (poruchy emocí)
11. Persvazivní poruchy
12. Neurotická a psychosomatická onemocnění
13. Poruchy příjmu potravy
14. Poruchy osobnosti
15. CAN – syndrom týraného, zanedbávaného a zneužívaného dítěte
16. Sebepoškozování a suicidální syndrom
17. Dítě jako oběť trestného činu

Výběr doporučené literatury

Adamus, P., Vančová, A., & Löfflerová, M. (2017). *Poruchy autistického spektra v kontextu aktuálních interdisciplinárních poznatků*. Ostrava: Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta.

Češková, E., & Kučerová, H. Svoboda, M. (Ed.). (2006). *Psychopatologie a psychiatrie: pro psychology a speciální pedagogy*. Praha: Portál.

Elliott, J., & Place, M. (2002). *Dítě v nesnázích: prevence, příčiny, terapie*. Praha: Grada.

Juklová, K., & Skorunková, R. (2009). *Základy psychopatologie* (2. vyd). Hradec Králové: Gaudeamus.

Kohoutek, R. (2007). *Patopsychologie a psychopatologie pro pedagogy*. Brno: Masarykova univerzita.

Langmeier, J., & Matějček, Z. (2011). *Psychická deprivace v dětství*. Praha: Karolinum.

Matějček, Z. (1995). *Dyslexie: specifické poruchy čtení* (Vyd. 3., upr. a rozš). Jinočany: H & H.

Matějček, Z. (2001). *Psychologie nemocných a zdravotně postižených dětí* (3., přeprac. vyd). Jinočany: H & H.

Matějček, Z., & Dytrych, Z. (2002). *Krizové situace v rodině očima dítěte: dětská závist - žárlivost, nevěra a rozvod - nový partner v rodině, nevlastní sourozenci - vzpomínky z dětství*. Praha: Grada.

Matějček, Z. Klégrová, J. (Ed.). (2011). *Praxe dětského psychologického poradenství*. Praha: Portál.

Matoušek, O. (Ed.). (2017). *Dítě traumatizované v blízkých vztazích: manuál pro profesionály a rodiny*. Praha: Portál.

Miňhová, J., & Lovasová, V. (2018). *Psychopatologie: pedagogické, právní a sociální aspekty*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Neubauer, K. (2018). *Kompendium klinické logopedie: diagnostika a terapie poruch komunikace*. Praha: Portál.

Nývltová, V. (2008). *Psychopatologie pro speciální pedagogy*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského.

Orel, M. (2016). *Psychopatologie: nauka o nemocech duše* (2., aktualizované a doplněné vydání). Praha: Grada.

Pedagogicko-psychologické poradenství v resortu školství. (nedat.). Praha: Národní ústav pro vzdělávání. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/pedagogicko-psychologicke-poradenstvi>

Potměšil, M. (2015). *Osobnost dítěte v kontextu vady sluchu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Praško, J. (2003). *Obsedantně-kompulzivní porucha a jak se jí bránit: příručka pro klienta a jeho rodinu*. Praha: Portál.

Praško, J. (2005). *Úzkostné poruchy: klasifikace, diagnostika a léčba*. Praha: Portál.

Praško, J. (2015). *Poruchy osobnosti* (Vydání třetí). Praha: Portál.

Praško, J., Grambal, A., Šlepecký, M., & Vyskočilová, J. (2019). *Obsedantně-kompulzivní porucha*. Praha: Grada Publishing.

Praško, J., Prašková, J., & Vyskočilová, J. (2006). *Úzkost a obavy: jak je překonat*. Praha: Portál.

Prokešová, L., Stuchlíková, I. (Ed.). (2005). *Zvládání emočních problémů školáků*. Praha: Portál.

- Pugnerová, M., & Kvintová, J. (2016). *Přehled poruch psychického vývoje*. Praha: Grada.
- Říčan, P., & Krejčířová, D. (2006). *Dětská klinická psychologie* (4., přeprac. a dopl. vyd). Praha: Grada.
- Straková Jirků, L. (2018). *Obsedantně kompulzivní porucha u dětí a dospívajících: příručka pro terapeuty, psychology i rodiče : pohledem kognitivně behaviorální terapie*. V Praze: Pasparta.
- Šedivá, Z. (2006). *Psychologie sluchově postižených ve školní praxi*. Praha: Septima.
- Thorová, K. (2016). *Poruchy autistického spektra* (Rozšířené a přepracované vydání). Praha: Portál.
- Vágnerová, M., & Vágnerová, M. (2014). *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál.
- Vágnerová, M., Háj-Mousová, Z., & Štech, S. (2004). *Psychologie handicapu* (2., přeprac. vyd). V Praze: Karolinum.
- Valenta, M., Michalík, J., & Lečbych, M. (2012). *Mentální postižení: v pedagogickém, psychologickém a sociálně-právním kontextu*. Praha: Grada.
- Vymětal, J. (2004). *Úzkost a strach u dětí*. Praha: Portál.
- Zelinková, O. (2015). *Poruchy učení: dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, ADHD* (Vyd. 12). Praha: Portál.
- Zelinková, O. (2017). *Dyspraxie: vývojová porucha pohybové koordinace*. Praha: Portál.